

شناسنامه خبرگزاری های جهان

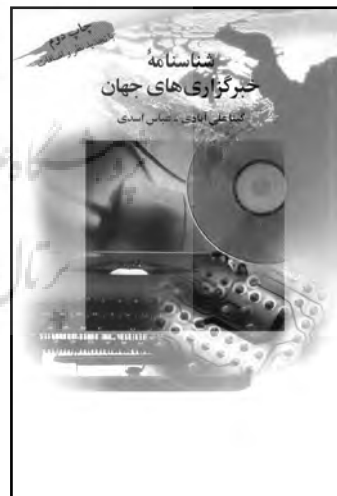
• سودابه قدبگی

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی
کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران

یک می پردازد. مروری بر این کتاب ما را با نخستین خبرگزاری ها که به وسیله کبوتران نامه بر و تلگراف به ارسال خبر می پرداختند و امروزه به وسیله کابل ها و تجهیزات الکترونیکی، از قبیل تلفن، ویدئو تکس، پست، ماهواره، کانال های اطلاع رسانی و اینترنت و ... به تهیه و مخابره خبر مشغول هستند و آشنا می سازد.

مؤلفان پس از ارائه پیشگفتار و مقدمه در بخش کلیات مختصراً به تعریف خبرگزاری و آژانس های خبری و اهمیت خبر و خبررسانی در حداقل زمان ممکن می پردازند. در این قسمت مؤلفان به تعریف خبرگزاری از لغت نامه دهخدا و فرهنگ عمید و فرهنگ فارسی معین می پردازند. سپس به دو منبع تخصصی ژورنالیسم تودی و وسایل جمعی، مقدمه ای بر ارتباطات نوین اشاره می کنند و نتیجه گیری زیر موجب شگفتی است:

«در کتاب ژورنالیسم تودی (روزنامه نگاری امروز) تعریفی که از خبرگزاری شده مشابه تعریف فرهنگ عمید است.» (ص ۱۷).
سپس نخستین خبرگزاری های جهان معرفی می شود که عبارتند از: خبرگزاری هاواس (۱۸۳۵)، خبرگزاری وولف (۱۸۴۹)، خبرگزاری رویتر (۱۸۴۹) و آسوشیتد پرس (۱۸۴۸) که در آغاز کار از کبوتران نامه بر و تلگراف برای ارسال خبر استفاده می کردند.

• علی آبادی، گیتا، اسدی، عباس. تهران: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ویرایش دوم، ۱۳۸۳، ۲۵۶ صفحه.

کتاب حاضر فهرستی از خبرگزاری های فعال در سراسر جهان را در بر می گیرد و به طور گذرا، به معرفی پیشینه های تخصصی هر

در انتهای کتاب آدرس برخی از سایت‌های خبری (خبرگزاری‌های اینترنتی) نیز که در دنیای امروز به صورت مداوم به اطلاع‌رسانی می‌پردازند آمده است.

در معرفی خبرگزاری‌ها اطلاعاتی شامل سال تأسیس، مؤسس، مقر دفتر اصلی، ساختار، جایگاه خبرگزاری در میان دیگر خبرگزاری‌های کشور مربوطه، تاریخچه، بخش‌ها و آژانس‌های خبری، حوزه‌های خبری (مانند اخبار منطقه‌ای، رویدادهای خارجی، حوزه اقتصادی، حوزه ویژه بین‌المللی)، مدیریت و تعداد کارکنان (شامل روزنامه‌نگاران، خبرنگاران، عکاسان، مهندسان و تکنسین‌های فنی، کادر اداری)، حوزه جغرافیایی فعالیت و دفاتر نمایندگی در داخل و خارج از کشور، سرمایه اولیه، منابع درآمد، زبان‌های ارائه خبر، طریقه دسترسی به اطلاعات، ساعات کار، حجم خبر و گزارش‌های تهیه شده در روز، مشترکان، انتشار نشریه‌های خبری و چند ویژگی دیگر اشاره می‌شود که برخی از این اطلاعات روزآمد بوده و بعضی تا سال ۲۰۰۰ را شامل می‌شود.

در کتاب حاضر قاعده مشخصی در معرفی خبرگزاری‌ها رعایت نشده است، به طوری که گاهی در خصوص یک خبرگزاری تنها به سال تأسیس آن به همراه توضیحی کوتاه در حد یک پاراگراف اکتفا شده است، مورد مثال، خبرگزاری اسلامی افغانستان می‌باشد و در برخی خبرگزاری‌ها اطلاعات به صورت سالشمار آورده شده و تاریخچه‌ای نسبتاً کامل از تعداد کارمندان تا تشکیلات سازمانی، حوزه جغرافیایی فعالیت، ساعات کار و ... ارائه شده است که تا حدودی مربوط به ماهیت و ویژگی‌های خود خبرگزاری است. از جمله خبرگزاری آسوشیتدپرس که بیست و سه صفحه از کتاب را به خود اختصاص داده است.

در تقسیمات و توضیحات خبرگزاری‌ها یکدستی رعایت نشده است. گاه در توضیحات یک خبرگزاری استفاده‌کنندگان از خبرگزاری به عنوان مدخل مربوط به آن خبرگزاری آورده شده است، مانند خبرگزاری آنسا در ایتالیا.

برخی نکات جالب که از تاریخچه خبرگزاری‌ها به دست می‌آید به قرار زیر است:

خبرگزاری فرانسه: قدیمی‌ترین آژانس خبری جهان است و مؤسس آن چارلز لوئیس هاواس است که پدر روزنامه‌نگاری جهان لقب گرفته است. (ص ۲۰۸)

خبرگزاری رویتر (بریتانیا): پل ژولیوس رویتر در سال ۱۸۵۱ با

بخش اول کتاب به معرفی خبرگزاری‌های ایرانی اختصاص دارد که عبارت‌اند از: خبرگزاری پارس (ایرنا)، خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، واحد مرکزی خبر، خبرگزاری زنان، خبرگزاری مهر و خبرگزاری قدس. به این ترتیب مؤلفان خبرگزاری‌های ایران را از فهرست اصلی کتاب جدا کرده‌اند که بهتر بود به خاطر شکل فهرست‌گونه کتاب خبرگزاری‌های ایران در جای خود در متن اصلی فهرست می‌آمد و مؤلفان در ابتدای کتاب مقدمه‌ای تحلیلی درباره «خبرگزاری در ایران» ارائه می‌کردند.

در بخش اصلی کتاب خبرگزاری‌های جهان براساس نام قاره‌ها تقسیم‌بندی شده‌اند، بدون در نظر گرفتن اینکه خبرگزاری بین‌المللی، منطقه‌ای و یا ملی باشد. در زیرنام هر قاره، به ترتیب قاره آسیا، آفریقا، آمریکا، اروپا و اقیانوسیه، نام کشورها به ترتیب الفبایی آمده است:

آسیا: آذربایجان، اردن، ارمنستان، ازبکستان، افغانستان، اندونزی، بحرین، برمه (میانمار)، بنگلادش، پاکستان، تاجیکستان، تایلند، تایوان، ترکمنستان، چین، ژاپن، سوریه، عراق، عربستان سعودی، عمان، فلسطین، فیلیپین، قزاقستان، قطر، کره شمالی و جنوبی، کویت، لبنان، مالزی، مغولستان، ویتنام، هند، یمن.

آفریقا: آنگولا، اتیوپی، الجزایر، تانزانیا، تونس، زامبیا، لیبی، مراکش، مصر، موریتانی، موزامبیک، نیجریه.

آمریکا: آمریکای شمالی (ایالات متحده آمریکا، کانادا، کوبا، مکزیک)، آمریکای جنوبی (آرژانتین، اکوادور، اروگوئه، برزیل، بولیوی، کلمبیا)، آمریکای مرکزی (السالوادور، نیکاراگوئه).

اروپا: آلبانی، آلمان، اتریش، اسپانیا، استونی، اسلوانی، ایتالیا، بالکان، بریتانیا، بلژیک، بلغارستان، پرتغال، ترکیه، چک، دانمارک، روسیه، روسیه سفید، رومانی، سوئد، سوئیس، فرانسه، فنلاند، قبرس، لیتوانی، لهستان، لتونی، مجارستان. واتیکان، هلند، یوگسلاوی، یونان.

اقیانوسیه: استرالیا، زلاندنو.

چنانکه مؤلفان در مقدمه متذکر شده‌اند، برخی از کشورها در زمان تألیف کتاب فاقد خبرگزاری بوده‌اند و این احتمال وجود دارد که با امکانات وسیع امروز تا کنون اقدام به راه‌اندازی چنین مراکزی کرده باشند.

تنظیم مطالب

هنگامی که نام کشورها تیترا قرار می‌گیرد ساختار نوشتاری تیترا با متن یکسان است. به طوری که اگر کشوری دو یا چند خبرگزاری داشته باشد خواننده به زحمت باید کل متن را مرور کند تا به خبرگزاری بعدی کشور مورد نظر برسد. همچنین ساختار نوشتاری نام خبرگزاری‌هایی که مدخل قرار گرفته شده با متن یکسان است از این جهت بازیابی مدخل‌ها را از متن مشکل می‌کند.

در صفحاتی که سالشمار خبرگزاری ذکر شده است، کلمه «سال» پیایی ذکر می‌شود که می‌توانست حذف گردد.

استنادات

در ص ۹۲ به کتاب قرن رویترسال‌های ۱۸۵۱ تا ۱۹۵۱ اثر گراهام استوری استناد می‌شود، اما عنوان و مشخصات کتاب به زبان اصلی و شماره صفحه مطلب استناد شده آورده نشده است. و نیز کتاب مطبوعات اثر پیرآلبردر ص ۱۳۹، که شاید منظور ترجمه کتاب باشد که در ص ۲۴ کتاب نام آن در فهرست منابع مقدمه به صورت «تاریخ مطبوعات جهان» آمده است.

در ص ۱۷ نام کتاب *Journalism Today* به صورت ژورنال‌یسم تودی (روزنامه نگاری امروز) آمده است که شکل درستی نیست.

منابع و کتاب‌شناسی

به جز منابعی که نام آنها در پایان بخش کلیات آورده شده است در مورد دیگر منابع مورد استفاده در بخش اصلی کتاب، مؤلفان در مقدمه متذکر شده‌اند که به غیر از آنچه در پانوش‌ها آورده شده است از منابع اینترنتی نیز استفاده کرده‌اند. اما در پایان کتاب فهرستی از منابع مورد استفاده، چنانکه معمول است، ارائه نشده است. نگاهی به منابع مذکور در پانوش‌ها نشان می‌دهد که بیشترین منابع مورد استفاده مؤلفان کتاب سبز وزارت امور خارجه و فصلنامه مطالعاتی و تحقیقاتی وسایل ارتباط جمعی بوده است.

در کتاب‌شناسی‌های ارائه شده در پی نوشت‌ها اصول معمول رعایت نشده است و برخی اشکالات در نحوه ارائه کتاب‌شناسی‌ها به قرار زیر است:

□ نام مؤلف به صورت مقلوب آمده است. حال آنکه در پی نوشت

به کارگیری خطوط تلگراف و کبوتران تندرو خود که در این سال به دویت پرنده رسیده بود کار خود را آغاز کرد. (ص ۱۷۰)

خبرگزاری آسوشیتدپرس (امریکا): در سال ۱۹۹۹ تمام تصاویر و متن‌های این وب سایت شامل قانون حق مؤلف (Copyright) گردید. (ص ۱۳۶)

خبرگزاری یونایتدپرس: به علت روش خاصی که در کسب و نشر خبرهای هیجان‌انگیز داشت تا مدت‌ها یک خبرگزاری نیمه جدی تلقی می‌شد. (ص ۱۳۹)

خبرگزاری منا (مصر): به مثابه بنیانگذار خبری منطقه خاورمیانه شناخته می‌شود. اولین خبرگزاری منطقه‌ای خاورمیانه و قدیمی‌ترین خبرگزاری در جهان سوم و اولین خبرگزاری عربی است. (ص ۱۰۸)

خبرگزاری پرس تراست (هند): قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین آژانس خبری در میان کشورهای استقلال یافته پس از جنگ جهانی دوم است (ص ۹۴).

خبرگزاری پارس (ایران): نخستین خبرگزاری ایران در سال ۱۳۱۳ تأسیس گردید. (ص ۲۵)

خبرگزاری دانمارک: از جمله قابل اعتمادترین خبرگزاری‌ها در جهان است. (ص ۱۸۴)

خبرگزاری کیودو در ژاپن با داشتن حدود پنج‌ده میلیون مشترک دارای بالاترین میزان مشترک بین‌المللی در سطح جهان است (ص ۵۵) و در مقابل آن آسوشیتدپرس در آمریکا تنها دارای هشت هزار و پانصد مشترک است. (ص ۱۳۵)

خبرگزاری کیودو دارای آرشیو عکس بزرگی است (ص ۵۶) که شامل ۱۲ میلیون عکس می‌شود و این مجموعه از طریق بانک عکس در اینترنت در دسترس قرار دارد.

خبرگزاری آسوشیتدپرس: به پنج زبان انگلیسی، آلمانی، هلندی، فرانسوی و اسپانیایی خبر تهیه و ارسال می‌کند. (ص ۱۳۵)

خبرگزاری رویتر گزارش اخبار را در اینترنت بر عهده دارد و نزدیک به سه هزار و چهارصد وب سایت را تغذیه می‌کند و بزرگترین آژانس الکترونیکی در جهان است (ص ۱۷۰ و ۱۷۲).

خبرگزاری کشورهای غیر متعهد: تاسیس این خبرگزاری گامی بود برای اینکه سیر جریان خبر تنها از طریق کشورهای قدرتمند به سوی کشورهای جهان سوم به گونه‌ای انحصاری نباشد (ص ۲۱۸).

- نام مؤلف می بایست از نام کوچک بیاید.
- در مورد کتاب های انگلیسی به صورتی متفاوت با کتاب های فارسی ابتدا نام کتاب و سپس نام مؤلف آورده شده است. (ص ۱۷)
- نام کتاب های انگلیسی در پی نوشت ها ایتالیک نشده است. (ص ۱۷)
- در مواردی در پانویس برابر انگلیسی برخی کلمات و نام خبرگزاری ها نیز آورده شده است.
- در ارائه مشخصات کتابشناسی نشریات، یکدستی رعایت نگردیده است (ص ۶۸ و ص ۷۱).
- چنانکه معمول است در مورد تکرار اسامی کتاب ها و نشریات، به جای تکرار مشخصات از واژه «همان» استفاده می شود، اما در این کتاب همه مشخصات ذکر شده است، مانند پ ۳ درص ۱۰۳ و پ ۱ درص ۱۰۴؛
- در قسمت ضمایم «فهرستی از خبرگزاری ها و آژانس های خبری موجود در جهان» و نشانی برخی سایت های خبری آورده شده است. در انتهای کتاب نمایه الفبایی اسامی افراد، نام خبرگزاری ها، کشورها آورده شده است.
- با این همه به نظر می رسد کتاب حاضر کتابی قابل استفاده در زمینه شناخت خبرگزاری های موجود (تا سال تألیف کتاب) باشد با توجه به امکانات وسیع امروز و ارزش خبر، خبرگزاری های جدیدی در سرتاسر جهان پا به عرصه وجود نهاده و می نهند، تجدید نظر در چاپ های بعدی کتاب خالی از فایده نمی باشد.
- یکی از نمایه های مفید برای این کتاب فهرست راهنمای اعلام اختصاری نام خبرگزاری ها است که متأسفانه کتاب فاقد آن است. در اینجا نظر به اهمیت چنین نمایه ای و استفاده بیشتر خوانندگان، این نمایه که از کتاب حاضر استخراج شده است، ارائه می گردد.
- AFP:** Agence France Press
آژانس فرانس پرس
- AIM:** Agencia de Informacao de Mocambique
خبرگزاری موزامبیک
- AIN:** Alternative Information Network
خبرگزاری سنغال
- AIP:** Afghan Islamic Press
خبرگزاری اسلامی افغانستان
- AMAN:** The Association of Mediterranean News Agencies
اتحادیه خبرگزاری های مدیترانه
- AMI:** Agencia Mexicana de Informacion
آخنسیا مخیکانا داینفورماسیون
- AMI:** Agence Mauritanienne d,Information
خبرگزاری موریتانی
- ANA:** Athene News Agency
خبرگزاری آتن
- ANA:** Aden News Agency
خبرگزاری عدن
- ANAP:** Agencia Nacional Angola Press
خبرگزاری ملی آنگولا
- ANEX:** Asian News Exchange
آژانس آسیا - اقیانوسیه
- ANN:** Agencia Nicaraguense de Noticias
آژانس خبرگزاری نیکاراگوئه
- ANN:** Asia-pacific News Network
شبکه خبری آسیا - اقیانوسیه
- ANNCOL:** News Agency New Colombia
خبرگزاری کلمبیا
- ANP:** Algemmen Netherlands Press
خبرگزاری هلند
- ANS:** The American News Service
سرویس خبری آمریکا
- ANSA:** Aganzia Nazionale Stampa Associata
خبرگزاری ایتالیا
- ANTARA:** Indonesian National News Agency
خبرگزاری ملی اندونزی
- AP:** Associated Press
آسوشیتدپرس
- APA:** Austrian Press Agency
آژانس اطلاعات فرانسه
- AAP:** Austracian Associated Press
خبرگزاری استرالیا
- ACAN.EFE:** Central American News Agency
خبرگزاری آمریکای مرکزی
- ACSNN:** Association Of Caspian Sea News Agency
خبرگزاری اتحادیه دریای خزر
- AFI:** Agence Franciase d,Information
آژانس اطلاعات فرانسه

HINA: Croatian News Agency	خبرگزاری فدراسیون عرب	API: Associated Press of India	خبرگزاری اتریش
IINA: Islamic International News Agency	خبرگزاری کرواسی	APP: Associated Press Pakistan	آسوشیتدپرس هندوستان
INA: Irag news Agency	خبرگزاری بین المللی اسلامی	APS: Algeria Press Service	خبرگزاری پاکستان
INA: The Islamic News Agency	خبرگزاری عراق	ATA: Albanian Telegraphic Agency	خبرگزاری الجزایر
INS: International News Service	خبرگزاری اسلامی	BBC: British Broadcasting Corp	خبرگزاری آلبانی
IPS: International Press Service	اینترنشنال نیوز سرویس	BNS: Baltic News Service	بنگاه سخن پراکنی بریتانیا
IRNA: The Islamic Republic News Agency	اینترپرس سرویس	BSS: Bangladesh Sangbad Sangstha	سرویس خبری بالتیک
ISNA: Islamic Society North America	خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران	CNA: Cyprus News Agency	خبرگزاری بنگلادش
IWNA: Iranian Women News Agency	جامعه اسلامی آمریکای شمالی	CNA: Central News Agency	خبرگزاری قبرس
JANA: Jamahiriya News Agency	خبرگزاری زنان ایران	CANA: Caribbean News Agency	خبرگزاری تایوان
KCNA: Korean Central News Agency	خبرگزاری جمهوری لیبی	CNW: Canada News Wire	خبرگزاری کارائیب
KNI: Kantoeberita Nasional Indonesian	خبرگزاری کره شمالی و جنوبی	CP: The Canadian Press	خبرگزاری کانادا
KUNA: Kuwait News Agency	خبرگزاری ملی اندونزی	DPA: Deutsche Press Agentur	خبرگزاری ملی کانادا
LUSA: Agencia de Noticias de Portugal	خبرگزاری کویت	ECONA: ECO News Agency	خبرگزاری آلمان
MAP: Magherb Arabe Presse	خبرگزاری پرتغال	ENA: Ethiopia News Agency	خبرگزاری اکو
MENA: Middle East News Agency	خبرگزاری مغرب	EFE	خبرگزاری اتیوپی
MPA: Macedonian Press Agency	خبرگزاری منا	EPA: European Press Photo Agency	خبرگزاری اسپانیا
NAB: News Agency of Burma	خبرگزاری مقدونیه	ETA: Eesti Teadetegentuur	خبرگزاری عکس اروپا
NAN: Nigerian News Agency	آژانس خبری برمه	FANA: The Federation of Arab News Agency	خبرگزاری استونی

SDA: Schweizerische Depeschen Agentur	خبرگزاری آفریقای جنوبی	NNA: National News Agency-Lebanon	خبرگزاری نیجریه
SNA: Saba News Agency	آژانس تلگرافی سوئیس	NANAP: Non-Aligend News Agencies Pool	خبرگزاری ملی لبنان
SPA: Saudi Press Agency	خبرگزاری سبا	OFI: Office Franciase d,Information	خبرگزاری غیر متعهدها
SPTA: St.Petesburg Telegraph Agency	خبرگزاری عربستان سعودی	ONA: Omogenie News Agency	آژانس اطلاعات فرانسه
STA: Slovenska Tiskovna Agencija	آژانس تلگرافی سن پترزبورگ	ONA: Oman News Agency	خبرگزاری اوموجینا
STT: Suomen Tietotoimisto	خبرگزاری اسلوونی	ONA: Organization of Asian News Agency	خبرگزاری عمان
TAP: Agance Tunis Afriquex	خبرگزاری فنلاند	OANA: Organization of Asia-Pasific News Agency	سازمان آژانس خبری آسیا
TASS: Telegrafony Agenstov Sovestskovo Soyvza	خبرگزاری تونس	OPECNA: OPEC News Agency	خبرگزاری سازمان آسیا - اقیانوسیه
TNA: Thai News Agency	سازمان تلگرافی اتحاد جماهیر شوروی	PA: Press Association	خبرگزاری اوپک
TTA: Tajikestan Telegraph Agency	خبرگزاری تایلند	PANA: The Pan-African News Agency	پرس اسوسییشن
UNI: United Press of India	خبرگزاری تاجیکستان	PAP: Polska Agency Prasowa	خبرگزاری آفریقا
UPA: United Press Association	یونایتد پرس هندوستان	PETRA: Jordan News Agency	آژانس خبری لهستان
UPI: United Press International	یونایتد پرس	PNA: Philipines News Agency	خبرگزاری اردن
VNA: Vietnam News Agency	یونایتد پرس اینترنشنال	PNS: Philipnes News Service	خبرگزاری فیلیپین
VIC: Vatican Information Service	آژانس خبری ویتنام	PTA: Petrograd Telegraph Agency	سرویس خبری فیلیپین
Wafa: Palestinian News Agency	خبرگزاری واتیکان	PTI: Press Trust of India	آژانس تلگرافی پتروگراد
ZANA: Zambia News Agency	خبرگزاری فلسطین	RTA: Russian Telegraph Agency	آژانس خبری پرس تراست (هندوستان)
	خبرگزاری زامبیا	SANA: Syrian Arab News Agency	آژانس تلگرافی روسیه
		SAPA: South African I,rcess Association	خبرگزاری سوریه